

ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย (Kingdom of Saudi Arabia)

เมืองหลวง กรุงริยาด

ที่ตั้ง ภูมิภาคตะวันออกกลาง ระหว่างเส้นละติจูด 16-33 องศาเหนือ และระหว่างเส้นลองจิจูด 34-56 องศาตะวันออก ตั้งอยู่บนคาบสมุทรอาระเบีย ซึ่งคั่นระหว่างทะเลแดงกับอ่าวอาหรับ (หรืออ่าวเปอร์เซีย) มีพื้นที่ประมาณ 2,149,690 ตร.กม. ใหญ่เป็นอันดับ 14 ของโลก และใหญ่กว่าไทยประมาณ 4 เท่า ริยาดอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ 5,733 กม. มีชายแดนทางบกยาว 4,272 กม. และมีชายฝั่งยาว 2,640 กม.

อาณาเขต	ทิศเหนือ	ติดกับจอร์แดน (731 กม.) และอิรัก (811 กม.)
	ทิศตะวันออก	ติดกับอ่าวอาหรับ/อ่าวเปอร์เซีย และมีชายแดนทางบกติดกับคูเวต (221 กม.) กาตาร์ (87 กม.) และสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ (457 กม.)
	ทิศใต้	ติดกับเยเมน (1,307 กม.) และโอมาน (658 กม.)
	ทิศตะวันตก	ติดกับทะเลแดง (มีชายฝั่งยาวประมาณ 1,760 กม.)

ภูมิประเทศ พื้นที่กว้างใหญ่ประมาณ 80% ของคาบสมุทรอาระเบีย ส่วนใหญ่เป็นทะเลทราย ไม่มีแม่น้ำและทะเลสาบ จึงมีพื้นที่เพาะปลูกเพียง 1.67% น้ำที่ใช้อุปโภคและบริโภคประมาณ 60-70% มาจากการสกัดน้ำจืดจากน้ำทะเล (กำลังผลิตวันละ 5.7 ล้านลูกบาศก์เมตร มากที่สุดในโลก) ประชาชนอาศัยอยู่หนาแน่นตามพื้นที่ชายฝั่งทะเล ทั้งทางตะวันออกและตะวันตก รวมทั้งพื้นที่โอเอซิสที่อยู่ลึกเข้าไปด้านในของคาบสมุทรอาระเบีย ภาคตะวันตกเป็นที่ราบสูง ซึ่งแผ่นดินยกตัวจากทะเลแดงไปจนจรดเทือกเขาอัลฮิญาซที่ทอดตัวเป็นแนวยาวไปตามคาบสมุทรอาระเบีย ภาคตะวันตกเฉียงใต้เป็นพื้นที่ที่เต็มไปด้วยภูเขาสูงหลายลูก ความสูงเฉลี่ยประมาณ 3,000 ม. รวมทั้งภูเขาซูดะฮ์ (Soudah) ซึ่งเป็นภูเขาที่สูงที่สุดในประเทศ สูงถึง 3,200 ม. ภาคกลางเป็นที่ราบสูงนัจญ์ด (Najd) ที่ราบขนาดใหญ่และมีโอเอซิสอยู่กระจัดกระจาย เป็นที่ตั้งของเมืองหลวง ภาคตะวันออกส่วนใหญ่เป็นที่ลุ่มซึ่งเต็มไปด้วยทรายและโคลนหินต่อเนื่องไปจนจรดชายฝั่งอ่าวเปอร์เซีย ภาคใต้เป็นทะเลทรายทุรกันดารจนแทบไม่มีสิ่งมีชีวิตอาศัยอยู่ โดยรู้จักกันในชื่อ อีร์รุมอัลคอลลี หรือ Empty Quarter ทะเลทรายที่ใหญ่ที่สุดในโลก มีพื้นที่ 647,500 ตร.กม.

ภูมิอากาศ แห้งแล้งและมีอุณหภูมิสูงมากในเวลากลางวัน และต่ำมากในเวลากลางคืน ยกเว้นพื้นที่ชายฝั่งทะเลแดงทางตะวันตกที่มีอากาศชุ่มชื้น ภาคตะวันตกเฉียงใต้มีอากาศดี ประชาชนนิยมสร้างที่พักตากอากาศ โดยเฉพาะที่เมืองอับฮา อุณหภูมิเฉลี่ยทั่วประเทศช่วงฤดูร้อนประมาณ 45 องศาเซลเซียส แต่ในพื้นที่ทะเลทรายอาจสูงถึง 55 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ยช่วงฤดูใบไม้ผลิและใบไม้ร่วงอยู่ที่ 29 องศาเซลเซียส โดยฤดูใบไม้ผลิประมาณ มี.ค.-พ.ค. ฤดูร้อนประมาณ พ.ค.-ก.ย. ฤดูใบไม้ร่วงประมาณ ก.ย.-พ.ย. (อาจมีฝนตกช่วง ต.ค.) และฤดูหนาวประมาณ พ.ย.-มี.ค. (อาจมีหิมะตกบนพื้นที่ภูเขาสูงในภาคตะวันตกของประเทศ) ภัยธรรมชาติสำคัญคือ พายุทราย

ประชากร 36,544,431 คน เป็นผู้ย้ายถิ่นฐานเข้าประเทศ 38.3% เป็นเชื้อสายอาหรับ 90% แอฟโฟร-เอเชีย 10% อัตราส่วนประชากรจำแนกตามอายุ : วัยเด็ก (0-14 ปี) 22.9% วัยรุ่นถึงวัยกลางคน (15-64 ปี) 72.7% และวัยชรา (65 ปีขึ้นไป) 4.4% อายุขัยเฉลี่ยประชากรโดยรวม 78.8 ปี อายุขัยเฉลี่ยเพศชาย 75.6 ปี อายุขัยเฉลี่ยเพศหญิง 78.8 ปี อัตราการเกิด 16.3 คนต่อประชากร 1,000 คน อัตราการตาย 3.8 คนต่อประชากร 1,000 คน อัตราการเพิ่มของประชากร 1.63% (ประมาณการปี 2568)

ศาสนา ศาสนาประจำชาติ คือ อิสลาม ส่วนใหญ่เป็นซุนนี 85-90% และมีชีอะฮ์ประมาณ 10-15%

ภาษา ภาษาราชการ คือ ภาษาอาหรับ แต่มีการใช้ภาษาอังกฤษอย่างกว้างขวางในการติดต่อทางธุรกิจ

การศึกษา อัตราการรู้หนังสือ 97.6% งบประมาณด้านการศึกษาประมาณ 7.8% ของ GDP (ข้อมูลเมื่อปี 2563 ของธนาคารโลก) มีโรงเรียนรัฐบาลทั่วประเทศมากกว่า 38,368 แห่ง วิทยาลัยและมหาวิทยาลัยทั้งของรัฐและเอกชนทั่วประเทศรวมมากกว่า 58 แห่ง รัฐบาลให้การศึกษาฟรีทุกระดับ ครอบคลุมทั้งค่าเล่าเรียน ค่าตำรา ค่ารักษาพยาบาล และทุนการศึกษาต่อต่างประเทศ โดยมีนักศึกษาชาวซาอุดีอาระเบียที่รับทุนรัฐบาลภายใต้โครงการ King Abdullah Scholarship Program (KASP) ศึกษาอยู่ในสถาบันระดับอุดมศึกษาชั้นนำทั่วโลกกว่า 175,000 คน ทั้งนี้ การศึกษาวิชาศาสนาอิสลามยังคงเป็นแกนหลักของระบบการศึกษา โดยหลักสูตรอิสลามศึกษาของซาอุดีอาระเบียเป็นที่แพร่หลายและได้รับการถ่ายทอดไปยังโรงเรียนสอนศาสนาอิสลามทั่วโลก

การก่อตั้งประเทศ ความพยายามสถาปนาราชอาณาจักรขึ้นมาโดยอ้างความชอบธรรมที่จะทำให้ชาวอาหรับในคาบสมุทรอาระเบียกลับมายุ่งยวอยู่ภายใต้การปกครองแบบรัฐอิสลามเพียงหนึ่งเดียวอีกครั้ง เริ่มปรากฏขึ้นจากการที่มุฮัมมัด อิบน์ ซะอูด เจ้าเมืองอัดดิริยะฮ์ (อยู่ในกลัรียาดในปัจจุบัน) สถาปนาราชวงศ์อาลซะอูดขึ้นมาเมื่อปี 2287 โดยได้รับการสนับสนุนจาก เชค มุฮัมมัด อิบน์ अबดุลละฮาบ ซึ่งนักการศาสนาที่ถูกขนานนามว่าเป็นผู้ให้กำเนิดแนวทางวะฮาบี (มีความหมายว่า ผู้ปฏิบัติตามแบบอย่างของเชค มุฮัมมัด อิบน์ अबดุลละฮาบ) อย่างไรก็ตาม ความพยายามดังกล่าวต้องเผชิญอุปสรรคจากการที่ต้องต่อสู้แย่งชิงอำนาจกับอียิปต์ จักรวรรดิออตโตมัน (อูษมานียะฮ์) และราชวงศ์อื่น ๆ ในคาบสมุทรอาระเบีย จนกระทั่งสมเด็จพระราชาธิบดี अबดุลอะซีซ บิน अबดุลเราะห์มาน อาลซะอูด หรือ “อิบบน์ ซะอูด” ทรงรวบรวมดินแดนส่วนใหญ่ในคาบสมุทรอาระเบียได้สำเร็จ และสถาปนาดินแดนเหล่านี้เป็นราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย ตามชื่อราชวงศ์อาลซะอูด เมื่อ 23 ก.ย.2475 โดยมีรียาดเป็นเมืองหลวงมาจนถึงปัจจุบัน

วันชาติ 23 ก.ย. (วันสถาปนาราชอาณาจักรเมื่อปี 2475)

การเมือง ปกครองด้วยระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ (Absolute Monarchy) มีสมเด็จพระราชาธิบดี (Malik) ทรงเป็นประมุขของรัฐ อีกทั้งทรงเป็นหัวหน้ารัฐบาลด้วยการทรงดำรงตำแหน่ง นรม. อย่างไรก็ตาม พระราชอำนาจของสมเด็จพระราชาธิบดียังคงถูกจำกัดอยู่ภายใต้บทบัญญัติของศาสนาอิสลาม (ชะรีอะฮ์) และราชประเพณีของราชวงศ์อาลซะอูด ที่จะต้องได้รับคำแนะนำจากสมาชิกพระราชวงศ์และผู้ทรงคุณวุฒิทางศาสนา (อูละมาอ์) ขณะเดียวกัน มีความพยายามยกสถานะทางศาสนาของสถาบันกษัตริย์ซาอุดีอาระเบียให้โดดเด่นในโลกมุสลิมมากขึ้น โดยในรัชสมัยสมเด็จพระราชาธิบดีฟะฮัด บิน अबดุลอะซีซ ทรงประกาศพระองค์เป็น “ผู้พิทักษ์มัสยิดศักดิ์สิทธิ์ทั้งสอง” (The Custodian of the Two Holy Mosques) หมายถึง มัสยิดฮะรออม ที่นครมักกะฮ์ และมัสยิดนบะวีย์ ที่นครมะดีนะฮ์ ศาสนสถานสำคัญที่สุดของศาสนาอิสลาม นอกจากนี้ ยังทรงโปรดให้ใช้ตำแหน่งดังกล่าวแทนคำหน้าพระนามว่า “His Majesty” ทั้งนี้ ธรรมเนียมการเรียกขานดังกล่าวยังคงได้รับการปฏิบัติสืบมาจนถึงรัชสมัยปัจจุบันของสมเด็จพระราชาธิบดีซัลมาน บิน अबดุลอะซีซ อาลซะอูด ซึ่งเสด็จขึ้นครองราชย์เมื่อ 23 ม.ค.2558

ฝ่ายบริหาร : สมเด็จพระราชาธิบดีทรงขึ้นครองราชย์ และดำรงตำแหน่ง นรม. ด้วยการสืบราชสันตติวงศ์โดยการรับรองของอูละมาอ์ และทรงแต่งตั้ง ครม. (Council of Ministers) ที่มีวาระดำรงตำแหน่ง 4 ปี ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกพระราชวงศ์ ทำหน้าที่กำหนดนโยบายและกำกับการทำงานของภาคราชการ อย่างไรก็ตาม มีความพยายามสร้างระบบการสืบราชสมบัติให้รัดกุมเป็นระบบมากขึ้น เพื่อป้องกันมิให้เกิดการแย่งชิงราชสมบัติในอนาคต โดยในรัชสมัยสมเด็จพระราชาธิบดี अबดุลลอฮ์ บิน अबดุลอะซีซ อาลซะอูด ทรงออกพระราชกฤษฎีกาเมื่อ ต.ค.2549 จัดตั้งสภายะฮ์ (Allegiance Commission) ซึ่งเป็นกลุ่มสมาชิกพระราชวงศ์ระดับสูงที่มีบทบาทคัดเลือกบุคคลที่จะขึ้นครองราชย์เป็นสมเด็จพระราชาธิบดีและมกุฎราชกุมารในอนาคต โดยที่ประชุมสภายะฮ์ เมื่อ 21 มิ.ย.2560 มีมติให้สถาปนาเจ้าชายมุฮัมมัด บิน ซัลมาน บิน अबดุลอะซีซ อาลซะอูด เป็นมกุฎราชกุมาร แทนเจ้าชายมุฮัมมัด บิน นะอีฟ บิน अबดุลอะซีซ อาลซะอูด ซึ่งถูกปลดออกจากตำแหน่งมกุฎราชกุมาร ทั้งนี้ แม้ว่า Basic Law ของซาอุดีอาระเบียซึ่งเทียบเท่าธรรมนูญการปกครอง มีบทบัญญัติมาตรา 56 กำหนดไว้ชัดเจนว่า สมเด็จพระราชาธิบดีทรงขึ้นครองราชย์ และทรงเป็น นรม. ด้วยอีกตำแหน่ง แต่สมเด็จพระราชาธิบดีซัลมาน ทรงมีพระบรมราชโองการเมื่อ 27 ก.ย.2565 โปรดเกล้าฯ ให้มกุฎราชกุมารมุฮัมมัด บิน ซัลมาน พระราชโอรสซึ่งเดิมทรงดำรงตำแหน่ง รอง นรม. และ รมว.กท. ขึ้นเป็น นรม. แทนพระองค์ โดยยกเว้นการบังคับใช้มาตราดังกล่าวของ Basic Law

ฝ่ายนิติบัญญัติ : สภาที่ปรึกษา (Consultative Council หรือ Majlis al-Shura) ประกอบด้วยสมาชิก 150 คน ทั้งหมดมาจากการแต่งตั้งโดยสมเด็จพระราชาธิบดี วาระดำรงตำแหน่ง 4 ปี มีอำนาจออกกฎหมายอย่างจำกัด เนื่องจากกฎหมายส่วนใหญ่ประกาศใช้ด้วยการออกมติ ครม. ที่ได้รับการรับรองโดยสมเด็จพระราชาธิบดี นอกจากนี้ ยังไม่มีระบบพรรคการเมืองในซาอุดีอาระเบีย แต่มีการรวมกลุ่มผลประโยชน์ในรูปแบบอื่น ๆ เพื่อเรียกร้องทางการเมือง ได้แก่ กลุ่มศาสนา กลุ่มธุรกิจน้ำมัน และกลุ่มรณรงค์เพื่อสิทธิสตรี

ฝ่ายตุลาการ : ใช้ระบบศาลศาสนาตามกฎหมายชะรีอะฮ์ของศาสนาอิสลามทั้งคดีแพ่งและอาญา โดยยึดหลักนิติศาสตร์อิสลาม (ฟิกฮ์) ของสำนักคิดฮัมบาลี ผู้พิพากษามาจากการแต่งตั้งโดยสมเด็จพระราชาธิบดี ตามคำแนะนำของสภายุติธรรมสูงสุด (Supreme Council of Justice) ซึ่งประกอบด้วย คณะผู้พิพากษาและผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย 10 คน ทั้งนี้ ความเป็นอิสระของฝ่ายตุลาการได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย ขณะที่สมเด็จพระราชาธิบดีทรงมีพระราชอำนาจเด็ดขาดในการพระราชทานอภัยโทษแก่ผู้กระทำความผิด

เศรษฐกิจ การค้นพบแหล่งน้ำมันในซาอุดีอาระเบียเมื่อ 3 มี.ค.2481 กลายเป็นแหล่งที่มาแห่งความมั่งคั่งของประเทศ อีกทั้งเป็นเครื่องมือที่ทำให้ซาอุดีอาระเบียมีอำนาจต่อรองในเวทีระหว่างประเทศ เฉพาะอย่างยิ่งหลังจากการรวมตัวของกลุ่มประเทศผู้ผลิตน้ำมันเพื่อผูกขาดการส่งออกน้ำมันในนามกลุ่มประเทศผู้ส่งออกน้ำมัน (OPEC) เมื่อปี 2503 แม้ว่าปัจจุบัน ซาอุดีอาระเบียเป็นประเทศที่มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่ที่สุดในสันนิบาตอาหรับจากการที่อุตสาหกรรมน้ำมันของประเทศมีสัดส่วนถึง 45% ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) การส่งออกน้ำมันมีสัดส่วนกว่า 90% ของการส่งออกทั้งหมดของประเทศ และเป็นแหล่งที่มาของรายได้ภาครัฐเกือบ 90% แต่รัฐบาลซาอุดีอาระเบียก็พยายามส่งเสริมการสร้างความหลากหลายทางเศรษฐกิจในประเทศให้มากขึ้น เพื่อลดการพึ่งพาทรัพยากรน้ำมันที่อาจหมดลง และลดความเสี่ยงจากการต้องเผชิญกับความผันผวนของราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกในอนาคต ทั้งนี้ ปัญหาราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกที่ลดลงเกือบ 50% เมื่อปี 2557 ส่งผลให้การจืดจางรายได้ของรัฐบาลซาอุดีอาระเบียลดลงจนทำให้รัฐบาลต้องอนุมัติงบประมาณประจำปี 2558 แบบขาดดุลเป็นครั้งแรกนับตั้งแต่ปี 2554 รวมถึงประกาศลดการอุดหนุนราคาน้ำมันเชื้อเพลิง สินค้าอุปโภคและบริโภคภายในประเทศ เพื่อลดรายจ่ายภาครัฐ และแม้ว่าราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกจะปรับตัวสูงขึ้นในห้วงปี 2560-2567 แต่รัฐบาลซาอุดีอาระเบียยังคงอนุมัติงบประมาณประจำปีแบบขาดดุลต่อเนื่องจนถึงปี 2568

สถาบันการจัดการนานาชาติ หรือ Institute for Management Development (IMD) ในสวิตเซอร์แลนด์ ประเมินขีดความสามารถในการแข่งขันและประสิทธิภาพด้านเศรษฐกิจของซาอุดีอาระเบียเมื่อปี 2568 อยู่ที่อันดับ 17 ของประเทศที่พัฒนาแล้ว จากทั้งหมด 69 ประเทศทั่วโลก

นโยบายเศรษฐกิจที่สำคัญ โดยเฉพาะหลังการเข้าเป็นสมาชิก WTO เมื่อ ค.ศ.2548 และการประกาศแผนพัฒนาเศรษฐกิจ Saudi Vision 2030 เมื่อ เม.ย.2559 คือ การปฏิรูปเศรษฐกิจภายในประเทศด้วยการแปรรูปกิจการด้านการพลังงานและโทรคมนาคมเพื่อเพิ่มบทบาททางเศรษฐกิจแก่ภาคเอกชน การสร้างความหลากหลายทางเศรษฐกิจด้วยการส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมด้านอื่น ๆ เพื่อลดการพึ่งพารายได้จากการส่งออกน้ำมัน โดยให้ความสนใจกับการผลิตปิโตรเคมี เวชภัณฑ์ การท่องเที่ยว การบริการทางการเงิน การศึกษา และการวิจัย การสร้างเมืองเศรษฐกิจแห่งใหม่หลายแห่งกระจายอยู่ทั่วประเทศ เพื่รองรับนโยบายการสร้างความหลากหลายทางเศรษฐกิจของรัฐบาล รวมทั้งส่งเสริมการจ้างงานชาวซาอุดี (Saudization) เพื่อลดการพึ่งพาแรงงานต่างชาติที่มีสัดส่วนเกือบ 80% ของแรงงานทั้งหมด อาทิ การประกาศโครงการสร้างเมืองใหม่ NEOM ทางตะวันตกของประเทศ เมื่อ ค.ศ.2560 พื้นที่ 26,500 ตร.กม. งบประมาณกว่า 500,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่ น้ำมันดิบ ซึ่งมีปริมาณสำรองที่พิสูจน์ทราบแล้วประมาณ 267,200 ล้านบาร์เรล (มากเป็นอันดับ 2 ของโลก รองจากเวเนซุเอลา) กำลังการผลิตวันละ 8.955 ล้านบาร์เรล

และส่งออกวันละ 6.049 ล้านบาร์เรล ก๊าซธรรมชาติ มีปริมาณสำรองที่พิสูจน์ทราบแล้ว 9.727 ล้านล้าน ลูกบาศก์เมตร กำลังการผลิตวันละ 102,894 ล้านลูกบาศก์เมตร แต่เป็นการผลิตเพื่อใช้ภายในประเทศทั้งหมด (ประมาณการปี 2567 ของ OPEC) นอกจากนี้ ยังมีแร่เหล็ก ทองคำ และทองแดง

สกุลเงิน ตัวย่อสกุลเงิน : เรียลซาอุดีอาระเบีย (Saudi Arabian Riyal-SAR)

อัตราแลกเปลี่ยนต่อดอลลาร์สหรัฐ : 3.75 เรียล : 1 ดอลลาร์สหรัฐ

อัตราแลกเปลี่ยนต่อบาท : 8.72 บาท : 1 เรียล (ต.ค.2568)

ดัชนีเศรษฐกิจสำคัญ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) : 2,850,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณการปี 2569 ของ IMF)

อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ : 4%

ดุลบัญชีเดินสะพัด : ขาดดุล 32,762 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณการปี 2569 ของ IMF)

รายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปี : 35,840 ดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณการปี 2569 ของ IMF)

อัตราเงินเฟ้อ : 2%

ทุนสำรองทองคำและเงินตราต่างประเทศ : 463,869 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณการปี 2567 ของธนาคารโลก)

แรงงาน : 17,168,015 คน (ประมาณการปี 2567 ของ World bank)

อัตราการว่างงาน : 4.9%

ดุลการค้าระหว่างประเทศ : เกินดุล 72,693 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ข้อมูลเมื่อปี 2568 ของ WTO)

มูลค่าการส่งออก : 305,499 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

สินค้าส่งออก : ปิโตรเลียมและผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม รวมถึงน้ำมัน สินค้าอุตสาหกรรม เช่น พลาสติกโพลีเมอร์ ผลิตภัณฑ์การเกษตรและอาหาร เช่น น้ำผลไม้ นม ขนปัง และอื่น ๆ

คู่ค้าส่งออกที่สำคัญ : สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ สหภาพยุโรป (EU) จีน อินเดีย อียิปต์

มูลค่าการนำเข้า : 232,806 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

สินค้านำเข้า : สินค้าอุตสาหกรรม เช่น เครื่องจักร อุปกรณ์ไฟฟ้า คอมพิวเตอร์ และยานยนต์

ผลิตภัณฑ์การเกษตรและอาหาร เช่น ข้าว เนื้อสัตว์ปีก เชื้อเพลิงรวมถึงน้ำมัน และอื่น ๆ เช่น เวชภัณฑ์ อุปกรณ์การแพทย์ เฟอร์นิเจอร์

คู่ค้านำเข้าที่สำคัญ : สหภาพยุโรป (EU) จีน สหรัฐฯ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ อินเดีย

การทหาร ซาอุดีอาระเบียตั้งเป้าหมายที่จะปรับปรุงและพัฒนากองทัพและการทหารให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพมากขึ้นภายใต้ Saudi Vision 2030 โดยเมื่อปี 2567 ซาอุดีอาระเบียใช้งบประมาณด้านการทหาร 71,700 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (6.51% ของ GDP) กองทัพซาอุดีอาระเบียมีกำลังพลไม่มากนัก แต่มียุทธโศปกรณ์ที่ทันสมัยที่สุดประเทศหนึ่งในโลก อาวุธและเทคโนโลยีส่วนใหญ่นำเข้าจากต่างประเทศ ได้แก่ สหรัฐฯ ฝรั่งเศส สหราชอาณาจักร เยอรมนี อิตาลี สเปน สวิตเซอร์แลนด์ ญี่ปุ่น จีน รัสเซีย ปากีสถาน และบราซิล และมีบางส่วนที่พัฒนาขึ้นเอง

ซาอุดีอาระเบียมีกองทัพแห่งชาติ (Saudi Armed Forces) อยู่ในกำกับของกระทรวงกลาโหม ประมาณ 257,000 นาย ประกอบด้วย

ทบ. กำลังพลประมาณ 75,000 นาย ยุทโธปกรณ์สำคัญ ได้แก่ รถถัง (MBT) รุ่น AMX-30 จำนวน 140 คัน รุ่น M1A2/A2S Abrams จำนวน 575 คัน และรุ่น M60A3 Patton จำนวน 370 คัน ยานยนต์

ลาดตระเวนหุ้มเกราะ (RECCE) รุ่น AML-60/AML-90 จำนวน 300 คัน รถทหารราบ (IFV) รุ่น AMX-10P จำนวน 380 คัน รุ่น M2A2 Bradley จำนวน 380 คัน และรุ่น VBA Mk3 จำนวน 100 คัน รถสายพานลำเลียงพลหุ้มเกราะ (APC) รุ่น M113A4 จำนวน 1,190 คัน รุ่น M3 Panhard จำนวน 150 คัน และรุ่น AF-40-8-1 Al-Fahd ประมาณ 40 คัน ยานยนต์อเนกประสงค์หุ้มเกราะ (AUV) รุ่น Didgori จำนวน 100 คัน รุ่น M-ATV มากกว่า 1,000 คัน รุ่น Sherpa จำนวน 100 คัน รุ่น Cobra II รุ่น Terradyne และรุ่น Al-Shibl 2 ซึ่งผลิตขึ้นเอง (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน) อาวุธปล่อยนำวิถีต่อต้านรถถัง (MSL/SP) รุ่น AMX-10P มากกว่า 90 ลูก รุ่น VCC-1 ITOW จำนวน 200 ลูก รุ่น M-ATV (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน) (MSL/MANPATs) รุ่น Hyeongung รุ่น Luch Corsar รุ่น Luch Skif รุ่น Stugna-P และรุ่น TOW-2A (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน) (RCL) รุ่น Carl Gustaf รุ่น M67 และรุ่น M40A1 (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน) ปืนใหญ่ต่อสู้อากาศยาน (SP) รุ่น AU-F-1 จำนวน 60 กระบอก รุ่น M109A1/A2 จำนวน 110 กระบอก รุ่น PLZ-45 จำนวน 54 กระบอก (TOWED) รุ่น LG1 จำนวน 91 กระบอก รุ่น M101/M102 จำนวน 100 กระบอก รุ่น M114 จำนวน 50 กระบอก รุ่น M198 จำนวน 60 กระบอก (MRL) รุ่น ASTROS II Mk3 จำนวน 60 กระบอก รุ่น TOS-1A จำนวน 10 กระบอก เครื่องยิงระเบิด (MOR) ขนาดและรุ่นต่าง ๆ รวม 367 เครื่อง อาวุธปล่อยนำวิถีต่อสู้อากาศยาน (SAM) รุ่น Crotale และรุ่น FIM-92A Stinger (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน) นอกจากนี้ ยังมีเฮลิคอปเตอร์รุ่นต่าง ๆ ประจำการ รวม 146 เครื่อง

ทร. กำลังพลประมาณ 13,500 นาย ในจำนวนนี้ยังไม่รวมนาวิกโยธิน 3,000 นาย ยุทโธปกรณ์สำคัญ ได้แก่ เรือฟริเกต (FFGHM) ชั้น Al Riyadh จำนวน 3 ลำ ชั้น Madina จำนวน 4 ลำ ชั้น Al Jubail จำนวน 5 ลำ เรือคอร์เวต (FSG) ชั้น Badr จำนวน 4 ลำ เรือตรวจการณ์เร็วติดตั้งอาวุธปล่อยนำวิถี (PCFG) ชั้น Al Saddiq จำนวน 9 ลำ เรือลาดตระเวนเร็ว (PBF) รุ่น HIS 32 จำนวน 58 ลำ เรือลาดตระเวน (PB) ชั้น Halter Marine จำนวน 17 ลำ ชั้น Plascoa 2200 จำนวน 2 ลำ ชั้น 2200 FPB จำนวน 3 ลำ เรือกวาดทุ่นระเบิด (MHC) ชั้น Al Jawf จำนวน 3 ลำ เรือระบายพลขนาดใหญ่ (LCU) ชั้น Al Qiaq จำนวน 2 ลำ เรือระบายพลขนาดกลาง (LCM) ชั้น LCM6 จำนวน 3 ลำ เรือเติมน้ำมัน (AORH) ชั้น Boraida จำนวน 1 ลำ นอกจากนี้ ยังมีเฮลิคอปเตอร์รุ่นต่าง ๆ สนับสนุนปฏิบัติการทางเรือ จำนวนรวม 43 เครื่อง และขีปนาวุธต่อต้านเรือผิวน้ำแบบอากาศสู่อากาศ (AShM) รุ่น AM39 Exocet และรุ่น AD-15TT (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน)

ทอ. กำลังพลประมาณ 20,000 นาย อากาศยานและยุทโธปกรณ์ที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องบินขับไล่ (FTR) รุ่น F-15C/D Eagle จำนวน 68 เครื่อง เครื่องบินขับไล่และโจมตีภาคพื้นดิน (FGA) รุ่น F-15S Eagle จำนวน 66 เครื่อง รุ่น F-15SA Eagle จำนวน 83 เครื่อง และรุ่น Typhoon จำนวน 71 เครื่อง เครื่องบินโจมตีภาคพื้นดิน (ATK) รุ่น Tornado IDS จำนวน 65 เครื่อง เครื่องบินรบสอดแนม (ISR) รุ่น Tornado GR1A จำนวน 12 เครื่อง และรุ่น Beech 350ER King Air มากกว่า 2 เครื่อง เครื่องบินสนับสนุนภารกิจเตือนภัยและควบคุมปฏิบัติการทางอากาศ (AEW&C) รุ่น E-3A Sentry จำนวน 5 เครื่อง และรุ่น Saab 2000 Erieye จำนวน 2 เครื่อง เครื่องบินลาดตระเวนและหาข่าวกรองทางอิเล็กทรอนิกส์ (ELINT) รุ่น RE-3A จำนวน 1 เครื่อง และรุ่น RE-3B จำนวน 1 เครื่อง เครื่องบินเติมน้ำมันกลางอากาศและลำเลียง (TKR/TPT) รุ่น A330 MRTT จำนวน 6 เครื่อง รุ่น KC-130H จำนวน 7 เครื่อง รุ่น KC-130J จำนวน 2 เครื่อง เครื่องบินเติมน้ำมันกลางอากาศ (TKR) รุ่น KE-3A จำนวน 7 เครื่อง เครื่องบินลำเลียง (TPT) รุ่น C-130H จำนวน 30 เครื่อง และรุ่นอื่น ๆ มากกว่า 17 เครื่อง เฮลิคอปเตอร์โจมตี (MRH) รุ่น Bell 412 จำนวน 15 เครื่อง เฮลิคอปเตอร์แบบลำเลียง (TPT) รุ่น AS532 Cougar จำนวน 10 เครื่อง รุ่น Bell 212 จำนวน 20 เครื่อง อากาศยานไร้คนขับลาดตระเวนติดอาวุธ (CISR) รุ่น Wing Loong 1/Gongji-1 และรุ่น CH-4 (ของจีน) (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน) อากาศยานไร้คนขับลาดตระเวน (ISR) รุ่น Falco (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน) อาวุธปล่อยนำวิถีแบบอากาศสู่อากาศ (AAM) รุ่น AIM-9P/L รุ่น AIM-9X รุ่น IRIS-T รุ่น AIM-7 และรุ่น AIM-120C อาวุธปล่อยนำวิถีแบบอากาศสู่พื้นดิน (ASM) รุ่น AGM-65

Maverick รุ่น AR-1 และ รุ่น Brimstone ขีปนาวุธต่อต้านเรือผิวน้ำแบบอากาศสู่อากาศ (AShM) รุ่น AGM-84L Harpoon อาวุธปล่อยต่อต้านเรดาร์ (ARM) รุ่น ALARM และจรวดร่อน (ALCM) รุ่น Storm Shadow (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน) นอกจากนี้ ยังมีระเบิดนำวิถีทำลายภาคพื้นดิน (BOMBS) รุ่น GBU10/12 Paveway II/IV รุ่น MAM-L และรุ่น GBU-31 JDAM และรุ่น FT-9 (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน)

กองกำลังป้องกันภัยทางอากาศ กำลังพล 16,000 นาย แยกตัวจาก ทบ. ตั้งแต่ปี 2524 มีกองบัญชาการใต้ดินที่รียาด ทำหน้าที่ประสานงานและควบคุมเครือข่ายระบบเรดาร์ป้องกันภัยทางอากาศ ที่ได้รับการยอมรับว่าทันสมัยที่สุดในโลก มีอาวุธและระบบเรดาร์ป้องกันภัยทางอากาศที่สำคัญ ได้แก่ อาวุธปล่อยนำวิถีต่อสู้อากาศยานแบบพื้นสู่อากาศ (SAM) รุ่น M902 Patriot PAC-3 (พิสัยไกล) รุ่น MIM-23B I-HAWK (พิสัยกลาง) รุ่น Crotales รุ่น Shahine (พิสัยใกล้) รุ่น M1097 Avenger และรุ่น Mistral (พิสัยใกล้และใช้อินฟราเรดนำวิถี) ซึ่งมีจำนวนรวมกันมากกว่า 817 ลูก ปืนใหญ่ต่อสู้อากาศยานรุ่นต่าง ๆ มากกว่า 218 กระบอก

กองกำลังขีปนาวุธทางยุทธศาสตร์ กำลังพล 2,500 นาย ก่อตั้งขึ้นตั้งแต่ปี 2530 มีกองบัญชาการใต้ดินที่กรุงรียาด เป็นหน่วยทหารด้านขีปนาวุธของชาติอาระเบีย ทำหน้าที่บัญชาการและควบคุมการโจมตีด้วยขีปนาวุธภาคพื้นดิน มีขีปนาวุธสำคัญ ได้แก่ ขีปนาวุธพิสัยปานกลาง (IRBM) รุ่น DF-3 มากกว่า 10 ลูก (พิสัยทำการ 3,500-5,500 กม.) และขีปนาวุธพิสัยกลาง (MRBM) รุ่น DF-21 (พิสัยทำการ 1,000-3,500 กม.) แต่ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน

นอกจากนี้ ยังมีกองกำลังที่เป็นอิสระจากการบังคับบัญชาของกระทรวงกลาโหม เช่น

- กองกำลังพิทักษ์ชาติ (National Guard หรือ White Army) เป็นกองกำลังส่วนพระองค์ของสมเด็จพระราชาธิบดี ก่อตั้งขึ้นมาตามอำนาจกับกองทัพแห่งชาติ ได้รับการยกสถานะขึ้นเป็น “กระทรวงพิทักษ์ชาติ” (Ministry of National Guard) มีกำลังพลประมาณ 130,000 นาย ซึ่งถูกคัดเลือกจากเผ่าต่าง ๆ ที่ภักดีต่อสมเด็จพระราชาธิบดีและสมาชิกพระราชวงศ์ อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของสมาชิกพระราชวงศ์ระดับสูง มีหน้าที่ต่อต้านภัยคุกคามทั้งจากภายนอกและภายในประเทศ เช่น การอารักขาสมาชิกพระราชวงศ์ อาละฮะอูด การต่อต้านความพยายามก่อรัฐประหาร การปกป้องสถานที่ที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ และการอารักขาสถานสำคัญในมักกะฮ์และมะดีนะฮ์ ไม่มีรถถัง (MBT) ประจำการ แต่มียานยนต์หุ้มเกราะจู่โจม (ASLT) และรถทหารราบ (IFV) รวม 1,489 คัน รถสายพานลำเลียงพลหุ้มเกราะ (APC) หลายรุ่น รวม 778 คัน ขีปนาวุธต่อต้านรถถัง (MSL/SP) รุ่น LAV-AT จำนวน 182 ลูก (MSL/TOWED) รุ่น TOW-2A และรุ่น M47 (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน) ปืนใหญ่และเครื่องยิงลูกระเบิดรุ่นและขนาดต่าง ๆ รวมมากกว่า 359 กระบอก อาวุธปล่อยนำวิถีต่อสู้อากาศยาน (SAM) รุ่น VL MICA (พิสัยใกล้) และรุ่น MPCV (พิสัยใกล้และใช้อินฟราเรดนำวิถี) รวม 79 ลูก อาวุธปล่อยนำวิถีแบบอากาศสู่พื้นดิน (ASM) รุ่น AGM-114R (ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวน) รวมทั้งยังประจำการเฮลิคอปเตอร์แบบโจมตีและลำเลียง รวมมากกว่า 109 เครื่อง

- กรมทหารราชวงศ์รัซซมี มีสถานะเป็นกรมหนึ่งใน ทบ. ประกอบด้วย กองพันทหารราบเบา 3 กองพัน แต่มีภารกิจพิเศษในการปกป้องราชวงศ์อาละฮะอูด และถวายรายงานโดยตรงต่อสมเด็จพระราชาธิบดีมิใช่ รมว.กระทรวงกลาโหม จึงมีมาตรการรักษาความปลอดภัยด้วยการมีเครือข่ายการสื่อสารแยกต่างหากจาก ทบ.

- กองกำลังระงับเหตุฉุกเฉิน (หน่วยปฏิบัติการพิเศษของกระทรวงกลาโหม) กำลังพล 500 นาย ภารกิจหลักในช่วงแรกหลังจากก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 2515 คือ การควบคุมฝูงชนที่พยายามก่อจลาจล รวมทั้งสนับสนุนเจ้าหน้าที่ตำรวจในการปราบปรามการค้ายาเสพติดและอาชญากรรมต่าง ๆ แต่หลังจากเกิดเหตุโจมตีของผู้อพยพในซาอุดีอาระเบียเป็นครั้งแรกที่รียาด เมื่อปี 2538 จึงปรับภารกิจของกองกำลังให้เน้นปฏิบัติการต่อต้านการก่อการร้ายเป็นหลัก ปัจจุบันมีศูนย์ต่อต้านการก่อการร้ายของกองกำลังระงับเหตุฉุกเฉินทั้งสิ้น 13 แห่งทั่วประเทศ

- กองกำลังรักษาความมั่นคงชายแดนและชายฝั่ง กำลังพลรวม 15,000 คน อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของกระทรวงมหาดไทย มีศูนย์บัญชาการอยู่ที่ริยาด ภารกิจหลัก คือ การดูแลรักษาความปลอดภัยชายแดนซึ่งติดกับเยเมน อิรัก รวมทั้งชายฝั่งแถบทะเลแดง และอ่าวเปอร์เซีย เพื่อป้องกันภัยคุกคามจากกลุ่มก่อการร้าย การค้ายาเสพติด และผู้ลักลอบเข้าเมือง

ปัญหาด้านความมั่นคง

1) ซาอุดีอาระเบียให้ความสำคัญกับการป้องกันและต่อต้านการก่อการร้ายและแนวคิดรุนแรงโดยกลุ่ม Islamic State (IS) ที่เคยก่อเหตุโจมตีศาสนสถานของชาวชีอะฮ์ เจ้าหน้าที่รัฐและหน่วยงานความมั่นคงสถานเอกอัครราชทูตต่างประเทศในซาอุดีอาระเบีย และสถานที่สำคัญในซาอุดีอาระเบีย โดยมีการวางแผนและสั่งการจากต่างประเทศ อีกทั้งยังใช้เทคโนโลยีผ่านช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ในการชักชวนเยาวชนเป็นสมาชิกหรือแหล่งข่าว นอกจากนี้ ซาอุดีอาระเบียเฝ้าติดตามกลุ่มอัลกออิดะฮ์ในคาบสมุทรอาระเบีย (Al Qaida in the Arabian Peninsula-AQAP) ซึ่งเป็นกลุ่มสาขาของอัลกออิดะฮ์ที่มีฐานที่มั่นในเยเมน ซึ่งมีพรมแดนติดภาคใต้ของซาอุดีอาระเบีย

2) ซาอุดีอาระเบียกังวลกับการขยายอิทธิพลของอิหร่านที่สนับสนุนกลุ่มติดอาวุธต่าง ๆ ในภูมิภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสนับสนุนกลุ่มกบฏชีอะฮ์เหวซซี (Houthi) ในเยเมนซึ่งมีพรมแดนติดกับซาอุดีอาระเบีย ให้ก่อรัฐประหารและบุกยึดกรุงซานา เมืองหลวงของเยเมน ทำให้ซาอุดีอาระเบียตัดสินใจให้ความช่วยเหลือด้านการทหารแก่รัฐบาลเยเมนด้วยการโจมตีทางอากาศต่อกลุ่มฮูซียะเมื่อปี 2558 ขณะที่กลุ่มฮูซียะตอบโต้ด้วยการยิงปืนใหญ่และขีปนาวุธข้ามพรมแดนเข้าไปโจมตีพื้นที่ทางใต้ของซาอุดีอาระเบีย จนถึงกรุงริยาด (ตั้งอยู่เกือบใจกลางประเทศ) นครมักกะฮ์และเมืองเจดดาห์ (ตั้งอยู่ทางตะวันตกของประเทศ) รวมทั้งส่งอากาศยานไร้คนขับติดตั้งขีปนาวุธและระเบิดข้ามชายแดนเข้าไปโจมตีเป้าหมายทางทหาร โครงสร้างพื้นฐานสำคัญ อาทิ ท่าอากาศยาน แหล่งผลิตน้ำมันในซาอุดีอาระเบียตั้งแต่ปี 2559 โดยเหตุโจมตีครั้งรุนแรงที่สุด คือ การที่กลุ่มฮูซียะอ้างว่าส่งอากาศยานไร้คนขับ 10 เครื่อง เข้าไปโจมตีโรงงานแปรรูปน้ำมัน 2 แห่ง ในมณฑลตะวันออกของซาอุดีอาระเบียเมื่อ 14 ก.ย.2562 ทั้งนี้ การบรรลุข้อตกลงหยุดยิงเมื่อ มี.ค.2565 ส่งผลให้การโจมตีข้ามพรมแดนเข้าไปยังซาอุดีอาระเบียคลี่คลายลง แต่ซาอุดีอาระเบียยังคงเผชิญความเสี่ยงด้านความมั่นคงและเศรษฐกิจจากการที่กลุ่มฮูซียะโจมตีเรือที่เกี่ยวข้องกับอิสราเอลในทะเลแดงเพื่อสนับสนุนปาเลสไตน์หลังจากเกิดสงครามกาซาเมื่อ ต.ค.2566 ซึ่งนำไปสู่การโจมตีตอบโต้ระหว่างอิสราเอลกับกลุ่มฮูซียะอยู่เป็นระยะ

สมาชิกองค์การระหว่างประเทศ ABEDA, AFDB, AFESD, AMF, BIS, CAEU, CP, FAO, G-20, G-77, GCC, IAEA, IBRD, ICAO, ICC, ICRM, IDA, IDB, IFAD, IFC, IFRCs, IHO, ILO, IMF, IMO, IMSO, Interpol, IOC, IPU, ISO, ITSO, ITU, LAS, MIGA, NAM, OAPEC, OIC, OPCW, OPEC, PCA, UN, UNCTAD, UNESCO, UNIDO, UNRWA, UNWTO, UPU, WCO, WFTU (NGOs), WHO, WIPO, WMO, WTO นอกจากนี้ ยังมีสถานะเป็นผู้สังเกตการณ์ของ IOM และ OAS

การขนส่งและโทรคมนาคม มีท่าอากาศยาน 90 แห่ง และลานจอดเฮลิคอปเตอร์ 69 แห่ง ท่าอากาศยานนานาชาติสำคัญ ได้แก่ ท่าอากาศยาน King Khalid ที่ริยาด ท่าอากาศยาน King Abdulaziz ที่เจดดาห์ (ญิดดะฮ์) ท่าอากาศยาน Prince Mohammad bin Abdulaziz ที่มะดีนะฮ์ ท่าอากาศยาน Prince Abdul Mohsin bin Abdulaziz ที่เมืองยันบุ้ มณฑลมะดีนะฮ์ ท่าอากาศยาน King Fahd ที่ดัมมาม ท่าอากาศยาน Al-Ahsa ที่เมืองอัลฮุฟฟ มณฑลตะวันออก และท่าอากาศยาน Prince Nayef Bin Abdulaziz ที่เมืองบุรียดะฮ์ มณฑล

อัลเกาะซีม ในภาคกลาง มีท่าเรือ 16 แห่ง โดยมีท่าเรือสำคัญอยู่ที่ดัมมาม อัลญบัยล์ เจดดาห์ และยันบุ้ เส้นทางรถไฟระยะทาง 6,890 กม. ถนนระยะทาง 232,500 กม. (ประมาณการปี 2562 ของกระทรวงคมนาคม ซาอุดีอาระเบีย) นอกจากนี้ ยังมีรถไฟฟ้าใต้ดินริยาด (Riyadh Metro) ในกรุงริยาด จำนวน 6 สาย ระยะทางรวม 176 กม. รวม 85 สถานี (อยู่ระหว่างการก่อสร้าง และเริ่มเปิดให้บริการบางสถานีตั้งแต่ปลายปี 2567) ท่อส่งผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมระยะทาง 21,000 กม. (ประมาณการปี 2562 ของ Saudi Aramco ซึ่งเป็นบริษัทน้ำมันแห่งชาติ) การโทรคมนาคม : มีโทรศัพท์พื้นฐานให้บริการ ประมาณ 5.74 ล้านเลขหมาย โทรศัพท์เคลื่อนที่ ประมาณ 43.21 ล้านเลขหมาย จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ต 34.78 ล้านคน หรือ 97.86% ของประชากรทั้งหมด (ประมาณการปี 2563 ของสหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ) รหัสโทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศ +966 รหัสอินเทอร์เน็ต .sa

การเดินทาง ไทยและซาอุดีอาระเบียเปิดเส้นทางการบินระหว่างกันอีกครั้ง หลังจากรัฐบาลทั้งสองฝ่ายตกลงฟื้นฟูความสัมพันธ์ทางการทูตสู่ระดับปกติอย่างเป็นทางการเมื่อ ม.ค.2565 โดยสายการบิน Saudia ซึ่งเป็นสายการบินแห่งชาติของซาอุดีอาระเบีย ส่งเที่ยวบินปฐมฤกษ์จากเมืองเจดดาห์-กรุงริยาด มากรุงเทพฯ ในรอบ 32 ปี เมื่อ 28 ก.พ.2565 และให้บริการเที่ยวบินพาณิชย์บินตรงระหว่างเมืองเจดดาห์-กรุงเทพฯ ทุกวัน ตั้งแต่ พ.ค.2565 รวมทั้งให้บริการเที่ยวบินพาณิชย์ระหว่างเมืองเจดดาห์-กรุงริยาด-กรุงเทพฯ สัปดาห์ละ 3 เที่ยวบิน ขณะที่การบินไทย ให้บริการเที่ยวบินตรง กรุงเทพฯ-เมืองเจดดาห์ เที่ยวบินปฐมฤกษ์ในรอบ 32 ปี เมื่อ 19 ส.ค.2565 แต่ยุติการทำการบินเส้นทางดังกล่าวไปแล้ว อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันมีสายการบินไทยแอร์เอเชีย เอ็กซ์ ให้บริการเที่ยวบินตรงกรุงริยาด-กรุงเทพฯ (ท่าอากาศยานดอนเมือง) สัปดาห์ละ 4 เที่ยวบิน (ทุกวันอังคาร พฤหัสบดี เสาร์ และอาทิตย์) โดยเริ่มให้บริการตั้งแต่ 2 ธ.ค.2568 นอกจากนี้ ยังสามารถใช้บริการสายการบินอื่น เช่น Oman Air ของโอมาน (ระยะเวลาการบิน 10 ชม. รวมเวลาแวะพักที่มัสกัต โอมาน) Emirates ของสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ (ระยะเวลาการบิน 13 ชม. รวมเวลาแวะพักที่ดูไบ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์) Gulf Air ของบาห์เรน (ระยะเวลาการบิน 11 ชม. รวมเวลาแวะพักที่มานามา บาห์เรน)

เวลาที่ซาอุดีอาระเบียช้ากว่าไทย 4 ชม. คนไทยที่ต้องการเดินทางเข้าซาอุดีอาระเบียต้องขอรับการตรวจลงตรา โดยเมื่อ ต.ค.2566 ซาอุดีอาระเบียอนุมัติให้ไทยเป็น 1 ใน 63 ประเทศทั่วโลก และ 14 ประเทศในภูมิภาคเอเชีย ที่ผู้ถือหนังสือเดินทางธรรมดาสามารถขอรับการตรวจลงตราประเภทเยี่ยมเยียน (Visitor) ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของทางการซาอุดีอาระเบีย (ที่เว็บไซต์ <https://visa.visitsaudi.com> หรือ <https://visa.mofa.gov.sa>) หรือขอรับการตรวจลงตรา ณ ช่องทางอนุญาตของด่านตรวจคนเข้าเมือง (Visa on Arrival) แทนการยื่นเอกสารขอรับการตรวจลงตราจาก สอท.ซาอุดีอาระเบียประจำประเทศไทย โดยการขอรับการตรวจลงตราประเภท Visitor ต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) การท่องเที่ยวและพักผ่อนในซาอุดีอาระเบีย 2) การประกอบธุรกิจและเข้าร่วมกิจกรรม เช่น การประชุม 3) การเยี่ยมเยียนสมาชิกในครอบครัวและญาติ ซึ่งมีถิ่นพำนัก (Iqama) ในซาอุดีอาระเบีย และ 4) การประกอบพิธีฮัจญ์และการเยือนมัสยิดอัลนบะวี นอกจากนี้ คนไทยที่จะเดินทางเข้า-ออกซาอุดีอาระเบียและจำเป็นต้องนำยาที่มีส่วนผสมของยาหรือวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทติดตัวไปด้วย จำเป็นต้องยื่นคำร้องขออนุญาตต่อองค์การอาหารและยาซาอุดีอาระเบีย (Saudi Food and Drug Authority-SFDA) ผ่านเว็บไซต์ <https://cds.sfda.gov.sa>

สถานการณ์สำคัญที่น่าติดตาม

1) การพัฒนาและปฏิรูปประเทศในห้วงปี 2559-2573 ภายใต้ยุทธศาสตร์ Saudi Vision 2030 ที่มกุฎราชกุมารมูฮัมหมัด บิน ซัลมาน (MbS) ทรงเป็นผู้ริเริ่มและประกาศใช้มาตั้งแต่ปี 2559 โดยทรงผลักดัน

การดำเนินนโยบายและมาตรการด้านต่าง ๆ ภายใต้ Saudi Vision 2030 เฉพาะอย่างยิ่งด้านเศรษฐกิจที่มุ่งเป้าลดการพึ่งพารายได้จากการส่งออกน้ำมัน ด้วยการสร้างความหลากหลายทางเศรษฐกิจ เช่น การแปรรูปรัฐวิสาหกิจเพื่อดึงดูดการลงทุนและสร้างงานในประเทศ และการส่งเสริมภาคการท่องเที่ยว ด้วยการเริ่มออกวีซ่าประเภทท่องเที่ยวเป็นครั้งแรกเมื่อ ก.ย.2562 รวมถึงการรับเป็นเจ้าภาพจัดงานมหกรรมระดับโลก เฉพาะอย่างยิ่ง World Expo 2030 (ปี 2573) เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติให้ได้ปีละ 30 ล้านคน ภายในปี 2573 (ไม่นับรวมผู้แสวงบุญมุสลิมจากทั่วโลกที่เดินทางไปประกอบพิธีทางศาสนาในซาอุดีอาระเบียทุกปี) ขณะเดียวกันก็เตรียมเป็นเจ้าภาพการแข่งขันกีฬาระดับโลกและระดับทวีป ได้แก่ ฟุตบอลโลก (FIFA World Cup 2034) และเอเชียนเกมส์ (Asian Games 2034) ในปี 2577

2) บทบาทในการผลักดันการแก้ไขความขัดแย้งในภูมิภาคและพื้นที่ใกล้เคียง เฉพาะอย่างยิ่งการยุติความขัดแย้งระหว่างอิสราเอลกับปาเลสไตน์ ซึ่งซาอุดีอาระเบียกำหนดเงื่อนไขต่อรองกับอิสราเอลว่าจะไม่ยอมสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับอิสราเอลจนกว่าจะมีการสถาปนารัฐปาเลสไตน์ขึ้นมา นอกจากนี้ ซาอุดีอาระเบียยังเข้าไปมีส่วนร่วมไกล่เกลี่ยความขัดแย้งในชูดาน ระหว่างกองทัพชูดาน (SAF) และกองกำลังเคลื่อนที่เร็วของชูดาน (RSF) ในนาม QUAD ซึ่งประกอบด้วย ซาอุดีอาระเบีย อียิปต์ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และสหรัฐฯ

3) การกระชับความร่วมมือกับสหรัฐฯ เฉพาะอย่างยิ่งด้านความมั่นคง หลังจากเจ้าชายมุฮัมมัด บิน ซัลมาน มกุฎราชกุมารและ นรม.ซาอุดีอาระเบีย เสด็จฯ เยือนกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. สหรัฐฯ อย่างเป็นทางการระหว่าง 18-19 พ.ย.2568 และสหรัฐฯ ประกาศมอบสถานะพันธมิตรหลักนอกเนโท หรือ Major Non-NATO Ally (MNNA) พร้อมกับอนุมัติการขายเครื่องบินรบ F-35 และระบบยุทโธปกรณ์อื่น ๆ แก่ซาอุดีอาระเบีย อีกทั้งยังบรรลุข้อตกลงที่สำคัญร่วมกัน ได้แก่ ข้อตกลงว่าด้วยการป้องกันเชิงยุทธศาสตร์ (U.S.-Saudi Strategic Defense Agreement-SDA) ที่จะอำนวยความสะดวกให้บริษัทอาวุธของสหรัฐฯ จัดหาอาวุธยุทโธปกรณ์ให้ซาอุดีอาระเบีย และข้อตกลงความร่วมมือด้านพลังงานนิวเคลียร์สำหรับพลเรือนซึ่งบริษัทสหรัฐฯ จะเข้าไปก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังนิวเคลียร์ในซาอุดีอาระเบีย

4) การรักษาความสัมพันธ์ระหว่างซาอุดีอาระเบียกับอิหร่านเอาไว้ หลังจากทั้ง 2 ฝ่ายสามารถฟื้นฟูความสัมพันธ์ทางการทูตให้กลับคืนสู่ระดับปกติอีกครั้ง โดยมีจีนเป็นคนกลาง เมื่อ 10 มี.ค.2566 โดยก่อนหน้านี้ซาอุดีอาระเบียประกาศตัดความสัมพันธ์ทางการทูตและการค้ากับอิหร่านเมื่อ 3 ม.ค.2559 เพื่อตอบโต้กรณีที่ชาวอิหร่านจัดการชุมนุมประท้วงซาอุดีอาระเบียที่มีคำตัดสินประหารชีวิตนักการศาสนาชีอะฮ์ชาวชีอะฮ์สัญชาติซาอุดีอาระเบียในข้อหาก่อการร้าย และยกระดับไปเป็นการบุกเข้าไปวางเพลิงสอท.ซาอุดีอาระเบีย/กรุงเทพฯ และ สกญ.ซาอุดีอาระเบีย/เมืองมัสฮัด อีกทั้งซาอุดีอาระเบียเชื่อว่าอิหร่านให้การสนับสนุนด้านอาวุธแก่กลุ่มกบฏฮูซีในเยเมนก่อเหตุโจมตีข้ามพรมแดนเข้าไปยังซาอุดีอาระเบียในห้วงระหว่างปี 2559-2565 ซึ่งถือเป็นภัยคุกคามโดยตรงต่อความมั่นคงของซาอุดีอาระเบีย

ความสัมพันธ์ไทย-ซาอุดีอาระเบีย

ไทยและซาอุดีอาระเบียสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างกันเมื่อ 1 ต.ค.2500 และดำเนินความสัมพันธ์กันอย่างราบรื่น จนกระทั่งเกิดคดีโครงการเครื่องเพชรของเจ้าชายฟัยศอล บิน ฟีฮัด คดีฆาตกรรมนักการทูตซาอุดีอาระเบีย (3 คดี รวม 4 ศพ) และคดีการหายสาบสูญของนายมุฮัมมัด อัลรูไวลี นักธุรกิจซาอุดีอาระเบีย ระหว่างปี 2532-2533 ส่งผลให้ซาอุดีอาระเบียมีมาตรการตอบโต้ไทยด้วยการห้ามชาวซาอุดีอาระเบียเดินทางมาไทย การไม่ตรวจลงตราให้ชาวไทยไปทำงานในซาอุดีอาระเบียเพิ่มขึ้น การไม่ตรวจลงตราหนังสือเดินทางแบบ Exit-re-entry Visa แก่แรงงานไทยในซาอุดีอาระเบียที่ประสงค์จะเดินทางกลับประเทศ พร้อมทั้งลดระดับ

ตัวแทนทางการทูตเป็นระดับอุปทูต หลังจากเกิดปัญหาดังกล่าว ไทยพยายามประคับประคองมิให้ความสัมพันธ์เสื่อมถอยลงไปกว่าเดิม โดยมีแนวโน้มที่ดีขึ้นจากการที่ซาอุดีอาระเบียเริ่มอนุมัติการตรวจลงตราแก่นักธุรกิจไทย ให้ไปร่วมงานแสดงสินค้าที่ริยาดและเจดดาห์ตั้งแต่ปี 2540 และการผ่อนคลายมาตรการตรวจลงตราหนังสือเดินทางแบบ Exit-re-entry Visa แก่แรงงานไทยในซาอุดีอาระเบียตั้งแต่ปี 2543

อย่างไรก็ดี ในรัชสมัยของสมเด็จพระราชาธิบดีซัลมาน (ทรงขึ้นครองราชย์เมื่อปี 2558) และมกุฎราชกุมารมูฮัมหมัด บิน ซัลมาน ปราบกฏสัญญาณที่ที่ว่า รัฐบาลซาอุดีอาระเบียต้องการยุติปัญหาและฟื้นฟูความสัมพันธ์กับไทยสู่ระดับปกติ โดยเฉพาะการที่นายอาดิล อัลญูเบอร์ รมว.กระทรวงการต่างประเทศ ซาอุดีอาระเบีย (ในขณะนั้น) เยือนไทยเพื่อเข้าร่วมการประชุมสุดยอดกรอบความร่วมมือเอเชีย (Asia Cooperation Dialogue-ACD) และพบหารือกับ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นรม. ที่กรุงเทพฯ เมื่อ ต.ค.2559 โดยแจ้งว่าการเยือนของตนเป็นไปตามพระราชกระแสรับสั่งของสมเด็จพระราชาธิบดีซัลมานที่ทรงมอบหมายให้ตนแสวงหาแนวทางฟื้นฟูความสัมพันธ์กับไทย แม้ว่าไทยไม่สามารถคลี่คลายคดีที่ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศได้สำเร็จ เนื่องจากคดีโจรกรรมเครื่องบินของเจ้าชายฟัยศ็อล และคดีฆาตกรรมนักการทูต ซาอุดีอาระเบีย หมดอายุความ (20 ปี) ไปตั้งแต่ปี 2552 และปี 2553 ส่วนคดีการหายสาบสูญของนายอัลรูไวลี ซึ่งกรมสอบสวนคดีพิเศษ (DSI) รับเป็นคดีพิเศษ ตั้งแต่ พ.ค.2557 และศาลฎีกามีคำพิพากษา เมื่อ มี.ค.2562 ยืนตามศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ ยกฟ้องจำเลยทั้งหมด เนื่องจากพยานหลักฐานมีน้ำหนักน้อย

ห้วงปี 2560-2564 กระทรวงการต่างประเทศของทั้งสองฝ่ายพยายามดำเนินกระบวนการฟื้นฟูความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างกันมาโดยตลอด กระทั่งนำไปสู่การเดินทางเยือนซาอุดีอาระเบียอย่างเป็นทางการของ พล.อ.ประยุทธ์ นรม. เมื่อ 25 ม.ค.2565 ตามคำเชิญของมกุฎราชกุมารมูฮัมหมัด บิน ซัลมาน ที่ทรงกล่าวเชิญ นรม. ระหว่างการพบปะนอกรอบการประชุมสุดยอด G20 ที่นครโอซากา ญี่ปุ่น เมื่อ มิ.ย.2562 ซึ่งเป็นการเริ่มต้นฟื้นฟูความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศสู่ระดับปกติอย่างเป็นทางการ โดยไทยแต่งตั้ง ออท. กลับไปปฏิบัติหน้าที่ที่ สอท. ณ กรุงริยาด อย่างเป็นทางการเมื่อ พ.ย.2565 ขณะที่ซาอุดีอาระเบียแต่งตั้ง ออท. กลับมาปฏิบัติหน้าที่ที่ สอท. ซาอุดีอาระเบียประจำประเทศไทย เมื่อ ต.ค.2565

ไทยและซาอุดีอาระเบียแลกเปลี่ยนการเยือนอย่างเป็นทางการหลายคณะ หลังฟื้นฟูความสัมพันธ์ทางการทูต โดยการเยือนซาอุดีอาระเบียของฝ่ายไทยที่สำคัญในห้วงปี 2566-2567 เช่น 1) นายเศรษฐา ทวีสิน นรม. พร้อมด้วย รอง นรม. และ รมว.กระทรวงการต่างประเทศ ในขณะนั้น เยือนซาอุดีอาระเบียอย่างเป็นทางการ เพื่อเข้าร่วมประชุมสุดยอดอาเซียน-คณะมนตรีความร่วมมือแห่งรัฐอ่าวอาหรับ (ASEAN-GCC Summit) ครั้งที่ 1 ระหว่าง 20-21 ต.ค.2566 และ 2) นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร พร้อมด้วยคณะผู้แทนรัฐสภาไทย เยือนซาอุดีอาระเบียอย่างเป็นทางการ ระหว่าง 16-20 ม.ค.2567

ส่วนการเยือนไทยของฝ่ายซาอุดีอาระเบียที่สำคัญ เช่น 1) มกุฎราชกุมารมูฮัมหมัด บิน ซัลมาน นรม. ซาอุดีอาระเบีย เสด็จฯ เยือนไทยอย่างเป็นทางการครั้งแรก เพื่อเข้าร่วมประชุมผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปค (APEC Economic Leaders' Meeting-AELM) ระหว่าง 17-19 พ.ย.2565 ที่ไทย ในฐานะแขกของประธาน 2) ดร. Abdullah Mohammed Ibrahim Al-Sheikh ประธานสภาที่ปรึกษาซาอุดีอาระเบีย เยือนไทย อย่างเป็นทางการ ในฐานะแขกของวุฒิสภา ระหว่าง 19-20 ก.ค.2566 และ 3) เจ้าชายฟัยศ็อล บิน ฟิรฮาน อาลชะอูด รมว.กระทรวงการต่างประเทศซาอุดีอาระเบีย ทรงเยือนไทยอย่างเป็นทางการ ในฐานะแขกของ กระทรวงการต่างประเทศ เพื่อทรงเป็นประธานร่วมในการประชุมสภาความร่วมมือซาอุดี-ไทย ครั้งที่ 1 ระหว่าง 15-16 ม.ค.2568

ในช่วงที่ยังมีปัญหาคือความสัมพันธ์ทางการทูต ซาอุดีอาระเบียไม่ได้ปิดกั้นความสัมพันธ์ทางการค้า และการทำธุรกิจระหว่างเอกชนทั้งสองฝ่าย ไทยและซาอุดีอาระเบียจึงมีความสัมพันธ์ที่ดีทางการค้าระหว่างกัน

โดยซาอุดีอาระเบียเป็นคู่ค้าสำคัญอันดับ 2 ของไทยในตะวันออกกลาง (รองจากสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์) มูลค่าการค้าไทย-ซาอุดีอาระเบียเมื่อปี 2567 อยู่ที่ 7,757.03 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (274,436.51 ล้านบาท) ลดลงจากเมื่อปี 2566 ที่มีมูลค่า 8,881.54 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (308,694.87 ล้านบาท) โดยไทยส่งออกมูลค่า 2,856.68 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (100,344.64 ล้านบาท) นำเข้ามูลค่า 4,900.36 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (174,091.87 ล้านบาท) ไทยเป็นฝ่ายขาดดุลการค้า 2,043.68 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (73,747.23 ล้านบาท) ขณะที่มูลค่าการค้าห้วง ม.ค.-ส.ค.2568 อยู่ที่ 4,963.98 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (166,039.33 ล้านบาท) ลดลงจากห้วงเดียวกันของปี 2567 โดยไทยส่งออกมูลค่า 1,698.29 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (56,256.35 ล้านบาท) นำเข้ามูลค่า 3,265.69 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (109,782.98 ล้านบาท) และยังคงเป็นฝ่ายขาดดุลการค้า

สินค้าส่งออกสำคัญของไทยปี 2567 ได้แก่ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ ผลิตภัณฑ์ยาง อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ ตู้เย็น ตู้แช่แข็งและส่วนประกอบ อัญมณีและเครื่องประดับ เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ เคมีภัณฑ์ ข้าว เครื่องซักผ้า เครื่องซักแห้งและส่วนประกอบ เม็ดพลาสติก เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบ อาหารสัตว์เลี้ยง

สินค้านำเข้าสำคัญจากซาอุดีอาระเบียปี 2567 ได้แก่ น้ำมันดิบ ปุ๋ย ยากำจัดศัตรูพืชและสัตว์ เคมีภัณฑ์ สินแร่โลหะอื่น ๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์ ก๊าซธรรมชาติ น้ำมันสำเร็จรูป พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช ผักพื้นเมือง เนื้อสัตว์แช่แข็ง ผลิตภัณฑ์กระดาษ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ ผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ผลิตภัณฑ์พลาสติก ปูนซีเมนต์

ห้วงปี 2563-2564 ซึ่งเป็นช่วงที่ทางการซาอุดีอาระเบียยังมีคำสั่งห้ามคนชาติของตนเดินทางมาไทย กอปรกับไทยและซาอุดีอาระเบียบังคับใช้มาตรการจำกัดการเดินทางเข้า-ออกประเทศเพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 นั้น ยังคงมีชาวซาอุดีอาระเบียจำนวนมากเดินทางมาไทย โดยห้วงปี 2565 มีจำนวนรวม 96,158 คน ส่วนในห้วงปี 2566 ซึ่งเป็นช่วงหลังจากฟื้นฟูความสัมพันธ์ทางการทูตโดยสมบูรณ์ มีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็น 178,113 คน และเมื่อปี 2567 เพิ่มขึ้นเป็น 228,032 คน ตามลำดับ ขณะที่ห้วง ม.ค.-ส.ค.2568 มีชาวซาอุดีอาระเบียเดินทางมาไทยรวม 146,222 คน เพิ่มขึ้นจากห้วงเดียวกันของปี 2567 ซึ่งมีจำนวน 131,839 คน (ข้อมูลกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เมื่อ ก.ย.2568)

ชาวไทยมุสลิมที่ประสงค์ไปประกอบพิธีฮัจญ์และอุมเราะห์ที่ซาอุดีอาระเบียได้รับอนุมัติการตรวจลงตราต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี โดยเมื่อปี 2568 มีชาวไทยมุสลิมเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ รวมประมาณ 6,603 คน ทั้งนี้ ซาอุดีอาระเบียกำหนดโควตาสำหรับชาวไทยมุสลิมที่ต้องการไปประกอบพิธีฮัจญ์ปีละ 13,000 คน และกำหนดเงื่อนไขต้องรับการฉีดวัคซีนไข้หวัดใหญ่และวัคซีนไข้หวัดใหญ่

ปัจจุบัน มีชาวไทยพำนักอยู่ในซาอุดีอาระเบียประมาณ 7,209 คน คน (ข้อมูลกรมการกงสุล กระทรวงการต่างประเทศ เมื่อ ก.พ.2568) ส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่ไปทำงานในซาอุดีอาระเบียก่อนที่จะทั้งสองประเทศจะมีปัญหาความสัมพันธ์กัน โดยพำนักอยู่ในพื้นที่ทางตะวันตกของซาอุดีอาระเบีย ได้แก่ มักกะฮ์ เจดดาห์ และมะดีนะฮ์ ที่เหลือพำนักอยู่ในเมืองอื่น ๆ เช่น รียาด อัลโคบาร์ และคามิสมุเซต นอกจากนี้ ยังมีนักศึกษาไทยมุสลิมที่ได้รับการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโทด้านศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับจากรัฐบาลซาอุดีอาระเบีย รวมประมาณ 350 คน ศึกษาอยู่ที่มหาวิทยาลัยหลายแห่งในซาอุดีอาระเบีย

ความตกลงที่สำคัญระหว่างไทยกับซาอุดีอาระเบีย ได้แก่ ความตกลงว่าด้วยการบริการเดินอากาศ (8 ก.ค.2527) ความตกลงเพื่อการเว้นการเก็บภาษีในลักษณะถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติในส่วนของการเรียกเก็บจากกิจกรรมของวิสาหกิจขนส่งทางอากาศของประเทศทั้งสอง (10 พ.ค.2537) ความตกลงว่าด้วยการจัดหาแรงงานระหว่างกระทรวงแรงงานไทยกับกระทรวงทรัพยากรมนุษย์และการพัฒนาสังคมซาอุดีอาระเบีย ความตกลงว่าด้วยการจัดหาแรงงานในบ้านระหว่างกระทรวงแรงงานไทยกับกระทรวงทรัพยากรมนุษย์และการพัฒนาสังคม

ซาอุดีอาระเบีย (26 ม.ค.2565) แผนการขับเคลื่อนเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ทวิภาคีระหว่างไทยกับซาอุดีอาระเบีย (พ.ศ.2565-2567) บันทึกความเข้าใจการจัดตั้งสภาความร่วมมือซาอุดีอาระเบีย-ไทย บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการส่งเสริมการลงทุนโดยตรงระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลซาอุดีอาระเบีย บันทึกความเข้าใจระหว่างไทยกับซาอุดีอาระเบียว่าด้วยการยกเว้นการตรวจลงตราสำหรับผู้ถือหนังสือเดินทางทูต หนังสือเดินทางราชการ และหนังสือเดินทางพิเศษ บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวระหว่างกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาไทยกับกระทรวงการท่องเที่ยวซาอุดีอาระเบีย บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านพลังงานระหว่างกระทรวงพลังงานไทยกับกระทรวงพลังงานซาอุดีอาระเบีย บันทึกความเข้าใจระหว่างสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ของไทย กับองค์กรกำกับดูแลและต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (National Anti-Corruption Commission-NACC หรือ Nazaha) ของซาอุดีอาระเบีย (18-19 พ.ย.2565)

มกุฎราชกุมารมูฮัมหมัด บิน ซัลมาน บิน अबดุลอะซีซ อาลชะอูด
(Crown Prince Mohammad bin Salman bin Abdulaziz Al Saud)

ตำแหน่ง	มกุฎราชกุมาร และนายกรัฐมนตรี
พระราชสมภพ	31 ส.ค.2528 (พระชนมายุ 41 พรรษา/ปี 2569) ที่กรุงริยาด ทรงเป็นพระราชโอรสองค์ที่ 1 ของสมเด็จพระราชาธิบดีซัลมาน กับพระนางพัหัดะฮ์ บินติ พะลาห์ อาลอิษลีย์ อัลอัญญี พระชายาพระองค์ที่ 3
ศาสนา	อิสลาม (ซุนนี)
สถานภาพทางครอบครัว	ทรงอภิเษกสมรสกับเจ้าหญิงซาเราะห์ บินติ มัสฮูร บิน अबดุลอะซีซ อาลชะอูด (ลูกพี่ลูกน้อง) เมื่อ 6 เม.ย.2561 มีพระโอรส 2 พระองค์ และพระธิดา 2 พระองค์
การศึกษา	ปริญญาตรี นิติศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับสอง) จาก King Saud University ซาอุดีอาระเบีย
ประวัติการทำงาน	
ปี 2552-2553	- ที่ปรึกษาพิเศษผู้ว่าราชการมณฑลริยาด (ตำแหน่งในขณะนั้นของพระราชบิดา) - เลขาธิการสภาการแข่งขันทางการค้าแห่งริยาด
ปี 2554	- ที่ปรึกษาส่วนพระองค์ของรองนายกรัฐมนตรีคนที่ ๒ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม (ตำแหน่งของพระราชบิดาในขณะนั้น)
ปี 2555-2556	- ผู้ตรวจการสำนักงานส่วนพระองค์ของมกุฎราชกุมาร (ตำแหน่งของพระราชบิดาในขณะนั้น) - ราชเลขาธิการในมกุฎราชกุมาร (ตำแหน่งของพระราชบิดาในขณะนั้น)
ปี 2557	- รัฐมนตรีแห่งรัฐ รับผิดชอบกิจการคณะรัฐมนตรี
23 ม.ค.2558	- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และราชเลขาธิการสำนักพระราชวัง

- 29 เม.ย.2558 - รองนายกรัฐมนตรีคนที่ 2 และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
- 21 มิ.ย.2560 - ประธานสภาเศรษฐกิจและการพัฒนาแห่งชาติอาระเบีย
- 27 ก.ย.2565 - ได้รับโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นมกุฎราชกุมาร และรองนายกรัฐมนตรี โดยที่ยังทรงดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมต่อไป
- 27 ก.ย.2565 - สมเด็จพระราชาธิบดีซัลมานทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งมกุฎราชกุมารมูฮัมหมัด บิน ซัลมาน เป็นนายกรัฐมนตรี

ข้อมูลที่น่าสนใจ

- สื่อมวลชนต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศตะวันตกมักกรายงานข่าวสารเกี่ยวกับพระองค์ โดยใช้ชื่อย่อภาษาอังกฤษว่า MbS ซึ่งมาจากพระนามาภิไธย Mohammad bin Salman
- ทรงเป็นสมาชิกพระราชวงศ์รุ่นใหม่ในชั้นพระราชนัดดา (หลานปู่) ขององค์ปฐมกษัตริย์ผู้ก่อตั้งราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย พระองค์แรกที่จะได้ขึ้นสืบราชสมบัติ
- หลังจากสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ทรงสนใจการทำงานในภาคเอกชนนานหลายปี ก่อนที่พระราชบิดา (ขณะนั้นทรงดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการมณฑลริยาด) จะทรงผลักดันพระองค์ให้เข้ารับตำแหน่งต่าง ๆ ในภาครัฐการและรัฐบาลในเวลาต่อมา
- ทรงริเริ่มก่อตั้งและดำรงตำแหน่งประธานมูลนิธิ Prince Mohammad bin Salman bin Abdulaziz (MiSK Foundation) เมื่อปี 2554 เพื่อช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่ประสบปัญหาให้สามารถเรียนรู้ พัฒนา และแสวงหาความก้าวหน้าในชีวิต
- ทรงดำรงตำแหน่งสำคัญอื่น ๆ อาทิ คณะกรรมการบริหารและพัฒนาเมืองดิรียะฮ์ ทางตะวันตกเฉียงเหนือของกรุงริยาด ซึ่งเป็นเขตเมืองเก่าที่ได้รับการขึ้นทะเบียนมรดกโลกตั้งแต่ปี 2553
- ทรงเคยเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมที่อายุน้อยที่สุดในโลก
- ทรงเป็นผู้นำประเทศอาหรับที่ทรงอิทธิพลที่สุดประจำปี 2566 จากการสำรวจความเห็นแบบออนไลน์ ระหว่าง 15 ธ.ค.2566-7 ม.ค.2567 ของสำนักข่าว Russia Today (ภาคภาษาอาหรับ) ในรัสเซีย

บุคคลสำคัญและคณะรัฐมนตรีของซาอุดีอาระเบีย

สมเด็จพระราชาธิบดี	King Salman bin Abdulaziz Al Saud
มกุฎราชกุมาร และ นรม.	Crown Prince Mohammed bin Salman bin Abdulaziz Al Saud
ประธานสภาผู้ทรงคุณวุฒิทางศาสนาสูงสุด (Grand Mufti)	Salih al-Fawzan
ประธานสภาที่ปรึกษา (Majlis al-Shura)	Abdullah ibn Muhammad al-Asheikh
รมว.กระทรวงกลาโหม	Prince Khalid bin Salman bin Abdulaziz Al Saud
รมว.กระทรวงมหาดไทย	Prince Abdulaziz bin Saud bin Naif Abdulaziz Al Saud
รมว.กระทรวงพิทักษ์ชาติ	Prince Abdullah bin Bandar bin Abdulaziz Al Saud
รมว.กระทรวงการต่างประเทศ	Prince Faisal bin Farhan bin Abdullah bin Faisal bin Farhan Al Saud
รมว.กระทรวงพลังงาน	Prince Abdulaziz bin Salman bin Abdulaziz Al Saud
รมว.กระทรวงวัฒนธรรม	Prince Badr bin Abdallah bin Mohammed bin Farhan Al Saud
รมว.กระทรวงกีฬา	Prince Abdulaziz bin Turki bin Faisal bin Abdulaziz Al Saud
รมว.กระทรวงพาณิชย์	Dr. Majid bin Abdullah al-Qasabi
รมว.กระทรวงสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ	Abdullah bin Amer Al-Sawaha
รมว.กระทรวงเศรษฐกิจและการวางแผน	Faisal bin Fadhel bin Mohsen Al-Ibrahim
รมว.กระทรวงการลงทุน	Khalid bin Abdulaziz Al-Falih
รมว.กระทรวงศึกษาธิการ	Yousef bin Abdullah bin Mohammed Al-Benyan
รมว.กระทรวงอุตสาหกรรมและสินแร่	Bandar bin Ibrahim al-Khorayef
รมว.กระทรวงสิ่งแวดล้อม น้ำ และการเกษตร	Abdulrahman bin Abdulmohsen Al-Fadhli
รมว.กระทรวงการคลัง	Mohammed bin Abdullah bin Abdulaziz Al-Jadaan
รมว.กระทรวงกิจการฮัจญ์และอุมเราะฮ์	Tawfiq bin Fawzan bin Mohammed Al-Rabiah
รมว.กระทรวงสาธารณสุข	Fahd bin Abdulrahman bin Dahes Al-Jalajel
รมว.กระทรวงสารนิเทศ	Salman Al-Dosari
รมว.กระทรวงกิจการศาสนา ศาสนสมบัติ และการนำอิสลาม	Abdullatif bin Abdulaziz bin Abdulrahman Al Ash-Sheikh
รมว.กระทรวงยุติธรรม	Walid bin Muhammad bin Salid al-Samani
รมว.กระทรวงแรงงานและพัฒนาสังคม	Ahmed bin Suleiman bin Abdulaziz Al-Rajhi
รมว.กระทรวงกิจการเทศบาลเมือง กิจการชนบท และการเคหะ	Majed bin Abdullah bin Hamad Al-Hogail
รมว.กระทรวงคมนาคมและบริการด้านโลจิสติกส์	Saleh bin Nasser bin Al-Ali Al-Jasser
รมว.กระทรวงการท่องเที่ยว	Ahmed bin Aqeel Al-Khateeb

รมต.แห่งรัฐ

รมต.แห่งรัฐ

รมต.แห่งรัฐ

รมต.แห่งรัฐ

รมต.แห่งรัฐ

รมต.แห่งรัฐ

รมต.แห่งรัฐ

รมต.แห่งรัฐ

รมต.แห่งรัฐ

รมต.แห่งรัฐ

รมต.แห่งรัฐ

รมต.แห่งรัฐ

Prince Mansour bin Miteb bin Abdulaziz Al Saud

Prince Turki bin Mohammed bin Fahd bin

Abdulaziz Al Saud

Khalid bin Abdulrahman Al Issa

Adel bin Ahmed Al-Jubeir

Mohammed bin Abdulmalik Al Al-Sheikh

Musaed bin Mohammed Al-Aiban

Dr. Ibrahim bin Abdulaziz Al-Assaf

Essam bin Saad bin Saeed

Ibrahim bin Mohammed bin Ibrahim Al-Sultan

Thamer Al-Sabhan

Saleh Bin Abdulaziz Bin Mohammed Al al-Sheikh

Hamad Bin Mohammed Al al-Sheikh

(ต.ค.2568)